Przedpłata wraz z przesełką pocztową wynosi 5 zł. a. w. rocznie.

ZWIĄZEK.

REDAKCYA i Administracya we Lwowie przy placu Maryackim l. 9.

Pismo dwutygodniowe.

Organ Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych.

Wychodzi 8. i 22. każdego miesiąca w objętości arkusza.

Nr. 12. Dnia 22. Czerwca 1884. XI. rocznik.

Lustracya

Towarzystwa zaliczkowego w Sokalu.

Dnia 8. i 9. czerwca 1884. odbyłem lustracyą związkowego towarzystwa pod firmą „Towarzystwo zaliczkowe w Sokalu, stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną poręką.“ Przy lustracyi byli obecni ze strony Dyrekcyi dotyczącego Towarzystwa pp. Julian Mańkowski, A. Grott i Wincenty Sokołowski, zaś dnia 10. czerwca odbyła Rada nadzorcza pełne posiedzenie, na którém zdałem sprawę z dokonanéj czynności i przedłożyłem wnioski do zmian, jakie w interesie dobra i rozwoju stowarzyszenia za potrzebne uważałem. Księga główna wykazywała w dniu lustracyi następujący stan majątkowy (bilans surowy):

Stan bierny: Udziały 16.589 zł. 16 ct., fundusz rezerwowy 2.161 zł. 5 ct., wkładki oszczędn. 83.324 zł. długi towarzystwa 17.538 zł. 64 ct., reszta zysku z r. 1883 1.077 zł. 62 ct., saldo rachunku Banku krajowego 3.025 zł. 79 ct., razem 123.717 zł. 29 ct.

Stan czynny: Pożyczki 118.634 zł. 92 ct., koszta administracyi 1019 zł. 63 ct., saldo odsetek 650 zł. 36 ct., zaliczki procesowe 174 zł., 92 ct., zaliczki na koszta admin. 470 zł. efekta funduszu rezerwowego 2.000 zł. kasa 767 zł. 46 ct., razem 123.717 zł. 29 ct.

Udziały w sumie 16.589 zł. 16 ct. w. a. pochodzą od 772 członków, których liczba od ostatniego zamknięcia rachunkowego (1883) wzrosła o 17. Wpłaty na udziały przez członków są dość regularne u tych, którzy częściej raty pożyczek spłacają — mniej u rolników, którzy tylko dwa razy do roku, przy spłacie pożyczki, płacą wkładkę udziałową. Najwyższe udziały po 500 zł. posiada członków 3, a dywidendę płaciło Towarzystwo w ostatnich trzech latach po 7%. Ponieważ udziały wpłacone są za niskie w stosunku do kapitałów obcych, zaleciłem przy zaliczaniu pożyczek żądać od członka wpłacenia pewnéj części udziału, wysokość któréj Rada nadzorcza oznaczyła na 5% od pożyczonego kapitału.

Fundusz rezerwowy powstaje z wpisowego, po 1 złr. i z czystego zysku corocznie w stosunku po 10% wydzielanego, wynosi obecnie 1·3% udziałów i ulokowany jest w następujący sposób: 2.000 zł. w papiérach wartościowych a reszta w obrocie.

Wkładki oszczędności w sumie 83.324 zł. 3 ct. pochodzą od 377 stron w granicach od 2 zł. do 2.600 zł. Najwyższych wkładek w kwotach powyżéj 1000 zł. było od 21 stron. Między właścicielami książeczek oszczędności znalazłem 63 numerów od instytucyi publicznych, a mianowicie fundusze: gminne, ubogich, zakładowe, cerkiewne, szkolne, szpitalne i kasy miejskiej.

Towarzystwo oprocentowuje wkładki oszczędności po 5% rocznie a nadto praktykuje następujące przy wypłacie zastrzeżenia: do 50 zł. żąda wypowiedzenia 3 dni, do 100 zł. 8 dni, do 300 zł. 15 dni, do 500 zł. 30 dni, do 1000 zł. 60 dni. Obecnie jednak powzięto uchwałę, że od kapitałów wyżéj 1000 zł. należy żądać 6-miesięcznego wypowiedzenia. Sposób obliczania odsetek znalazłem zupełnie prawidłowy.

Ewidencya wydawanych przez Dyrekcyą książeczek oszczędności prowadzi się w ten sposób, że 2 członków dyrekcyi podpisują poprzód pewną ilość książeczek, które po wydaniu zostają sprawdzone i porównane z konsygnacyą wydanych numerów, oraz z księgą likwidacyjną i księgą wkładek oszczędności.

Wycofane książeczki oszczędności unieważnia się i przechowuje pod zamknięciem.

Długi Towarzystwa w sumie 17.538 zł. 64 ct. pochodziły od: Rady powiatowéj 3 pożyczki 6% (re-

szta) (na skrypta) 413 zł. 63 ct., Rady powiatowéj (na skrypt 5%) 6.075 zł. 1 ct., Gal. kasy oszczędności (rach. bież. 5%) 1.200 zł., Gal kasy oszczędności (na weksle 5%) 2.250 zł, Tow. wzaj. ubezp. w Krakowie (na weksle 5%) 2.600 zł., Banku krajowego (na weksle 5%) 5.000 zł. Razem jak wyżéj 17.538 zł. 64 ct., oprócz tego stała dotacya Banku krajowego, która wynosiła z dniem lustracyi kwotę 3.025 zł. 79 ct.

Towarzystwo wywiązuje się ze swoich zobowiązań punktualnie. Weksli Tow. nie reeskontuje, a kilka, jakie wydano, są to weksle własne.

Saldo odsetek wynosiło w stanie czynnym 650 zł. 36 ct., czyli w przychodzie 5.020 zł. 46 ct. w rozchodzie 5.670 zł. 82 ct. Towarzystwo pobiéra od pożyczek udzielanych członkom 8%, od spóźnionej raty także tylko 8%, bez doliczania osobnéj prowizyi zwłoki.

Odsetki obliczają się stronom od pozycyi terminowych dokładnie według dni, od pożyczek ratalnych w ten sposób, że dłużnik opłaca procent od całego kapitału do terminu zapadającéj piérwszéj raty, zaś przy spłacie raty uiszcza zarazem procent od resztującego kapitału w tym stosunku, o ile takowy się zmniejszył. Według ostatniego bilansu wynosiły odsetki należne, (zaległe) w stanie czynnym 2.993 zł. 89 ct., czyli 2·5% kapitału wypożyczonego.

Skutkiem tego podnieść mi wypada, że należy od pożyczek ratalnych pobiérać procent za cały rok z góry a tym sposobem umniejszy się znacznie zaległość w procentach, która w tym wypadku stanowi jaskrawą cyfrę w bilansie — jak niemniej należy bardziej przestrzegać spłat ratalnych, w których i procent się mieści.

Pożyczki w sumie 118.634 zł. 92 ct. składają się z 1.076 pozycyi.

Pożyczki udziela Towarzystwo w kwotach od 5 zł. do 1,000 zł. na następujące obligi dłużne: akty notaryalne, skrypty dłużne z poddaniem się postępowaniu dla spraw drobiazgowych oznaczonemu, oraz na zastawy i na spłaty miesięczne, kwartalne, półroczne i roczne. Zahipotekowanych pożyczek jest 286 na sumę 43.611 zł.

Pod względem formalnym znalazłem skrypty dłużne i akty notaryalne w należytéj stylizacyi i wyczerpującéj treści a zastawy, dające dostateczne pokrycie na zaciągnięte pożyczki, są tylko tam składane, gdzie dłużnik nie ma ręczyciela.

Sposób przechowywania i kontrola nad tymi walorami jest następująca: w kasie ogniotrwałéj, od któréj klucze są u wszystkich 3 członków Dyrekcyi.

Towarzystwo udziela pożyczek na posiedzeniach Dyrekcyi, na podstawie podań pisemnych. Uchwały uwidacznia się na podaniu.

Ingerencya Rady zawiadowczéj przy udzielaniu pożyczek jest następująca: do 300 zł. udziela Dyrekcya we własnym zakresie, po nad 300 zł. za uchwałą rady zawiadowczéj. Przy posiedzeniach Dyrekcyi biorą udział także cenzorowie, którzy orzekają o wartości kredytowéj dłużnika.

Spłaty pożyczek odbywają się dość powolnie, wskutek czego są znaczne zaległości — i w tym kierunku winna Dyrekcya wytężyć wszelkie usiłowania, aby zaległe raty i kapitały ściągnąć. Zaskarżonych pozycyi jest 21 ze sumą 2.912 zł. 22 ct., z czego wszystkie są dostatecznie zabezpieczone.

Syndykiem Towarzystwa jest p. Dr. Filipowski. Stosunek Towarzystwa do Syndyka jest następujący: za podanie egzekucyjne do 100 zł. pobiéra 1 zł., wyżéj 100 zł. 1 zł. 50 ct, za stawiennictwo przy terminie 1 zł.

Ewidencyą spraw procesowych utrzymuje się w osobnéj księdze.

W ogóle co do pożyczek, według szczegółowych informacyi które zasięgnąłem, zaznaczyć muszę, że są dostatecznie zabezpieczone, gdyż są udzielane przeważnie rolnikom posiadającym posiadłości gruntowe, a nadto za dwoma poręczycielami, zaś znaczna część intabulowaną.

Koszta administracyi wynoszą: 2.453 zł. Czynsz 100 zł. rocznie; płace 3 dyrektorów 1400 zł. 25 ct. rocznie; płaca 1 urzędnika 187 zł. 50 ct. rocznie; służby 86 zł. 40 ct. rocznie; podatki i należytości 312 zł. 4 ct.; reszta wydatków w sumie 366 zł. 81 ct. wynoszą stemple, księgi, druki, ogłoszenia, czasopisma, portorya i t. p.

Kasę, która według bilansu surowego i księgi kasowéj wykazywała 767 zł. 46 ct. w. a. zliczyłem szczegółowo i znalazłem w porządku.

Co do innych pozycyi bilansowych i kasowych, jak papiéry funduszu rezerwowego, znalazłem w wykazanéj ilości, lub wydane na pokrycie rachunku bieżącego w Gal. kasie oszczędności, należycie udokumentowane.

Biuro Towarzystwa znajduje się w domu prywatnym, obok pomieszkania Dyrektora p. Mańkowskiego i zajmuje 1 ubikacyę, kasa zaś znajduje się w urzędzie gminnym, w domu murowanym.

Kancelarya Towarzystwa prowadzona jest odpowiednio potrzebie. Protokół podawczy, protokóły Rady zawiadowczéj i protokóły z posiedzeń dyrekcyi dokładnie spisywane. Registratura i akta, również i korespondencya w porządku.

Szczegółowe spostrzeżenie. Towarzystwo używa opinii bardzo dobréj, wsparte na zaufaniu do

członków Dyrekcyi, oraz otoczone opieką rady nadzorczéj, do któréj należą okoliczni właściciele ziemscy, znani z gorliwości około podniesienia dobrobytu i niesienia pomocy swą ofiarnością, a któréj dowód złożyli także na ostatniem posiedzeniu rady nadzorczéj.

W Sokalu, dnia 10. czerwca 1884.

W. Terenkoczy.
sekretarz Związku stowarzyszeń.

Uproszony przez Dyrekcyę Towarzystwa kredytowego i oszczędności w Sokalu, udałem się do bióra tego stowarzyszenia, aby przeglądnąć jego księgi i zbadać kierunek działalności. Znając niejedno tak zwane żydowskie Towarzystwo w kraju tylko z opinii, ze statutów i bilansów, byłem prawdziwie zaciekawiony wglądnąć w ich manipulacyę wewnętrzną.

Towarzystwo kredytowe i oszczędności w Sokalu przedstawia się na pozór nie źle. Już samo urządzenie biura, które mieści się w domu porządnym i zajmuje 2 pokoje odpowiednio urządzone, robi dobre wrażenie, a gdy nadomiar znajdujemy księgi w porządku i należycie prowadzone, dawniejsze po niemiecku lecz obecnie już po polsku, przychodzimy do przekonania, że i wśród tych Towarzystw są wyjątki a uczciwie i dobrze administrowane mogłyby oddać prawdziwą usługę swym członkom.

Stan stowarzyszenia przedstawia następujący bilans surowy:

Stan bierny: udziały 18.463 zł., fundusz rezerwowy 1303 zł. 50 ct., wkładki oszczędności 5112 zł. 47 ct., wierzytelności 4315 zł., saldo procentów 609 zł. 36 ct., reszta zysku 395 zł. 7 ct., razem 30.198 zł. 40 ct.

Stan czynny: pożyczki 27106 zł. 42 ct., koszta procesu 275 zł. 45 ct., koszta administracyi 1758 zł. 47 ct., koszta założenia 800 zł., gotówka 258 zł. 6 ct., razem 30.198 zł. 40 ct.

Członków liczy Towarzystwo 456 z których 2 mają wpłacone udziały po 2000 zł., 4 wyżéj 500 zł. Przy zaliczeniu pożyczki ściąga Dyrekcya 10% na udział w stosunku do udzielonéj pożyczki.

Wkładki oszczędności, które bywają oprocentowane po 6%, 7% i 8%, stósownie do terminu wypowiedzenia, składają się z 30 książeczek od 1 zł. do 500 zł.

Wierzytelności Towarzystwa pochodziły: od zakładu zastawniczego we Lwowie na 10% 735 zł. 50 ct., od Tow. gal. kasy zaliczkowéj we Lwowie na 8% 1529 zł. 50 ct., od osób prywatnych na 8½% i 9% 2050 zł., razem 5315 zł.

Pożyczki wydawane bywają na akty notaryalne, weksle i skrypty dłużne zastósowane do postępowania drobiazgowego. Pożyczek tych jest 432 z których najwyższa opiewa na 1000 zł.

Z wysokości procentu pobiéranego od pożyczek odsłania się dopiéro prawdziwy cel założycieli i kierowników tego stowarzyszenia.

Towarzystwo pobiéra od pożyczki 100 zł. udzielonéj do spłaty rocznéj w ratach tygodniowych, 8 zł. z góry, do spłaty w ratach miesięcznych 9 zł. z góry, do spłaty w ratach kwartalnych 10 zł. z góry, co równa się stopie procentowéj 15 od sta — zaś od pożyczek jednoterminowych 12% z góry.

Dyrekcya tłumaczy konieczność pobiérania tak wysokich procentów tém, że sama opłaca od funduszów zaciąganych do obrotu po 8—10%, jak świadczą wykazane wyżéj wierzytelności, w rzeczywistości tak wysoko oprocentowane. Argument ten jednak dowodzi chyba tylko złéj opinii, jaką Towarzystwa téj kategoryi posiadają, że kredyt ich ogranicza się tylko na Zakładzie zastawniczym i Tow. gal. kasy zaliczkowéj. Stowarzyszenie które innego kredytu otrzymać nie może, nie ma racyi bytu, a czynność jego nie pożytek ale szkodę wyrządza. Nie ulega bowiem wątpliwości, że dziś nawet stosunki handlowe są tego rodzaju, iż opłacanie od kapitału obrotowego 15%, a nadto jeszcze pewną część na koszta administracyi, jest niemożliwe, a cóż dopiéro mówić o rolniku lub rękodzielniku, który jest skazany na podobny kredyt.

Oprócz tego, argument Dyrekcyi jest nieprawdziwy. Z bilansu surowego widzimy, że prawie cały kapitał umieszczony na pożyczkach składa się z funduszów własnych, tj. z udziałów i funduszu rezerwowego, które wynoszą około 20.000 zł. — niechby więc członkowie, którzy mają wysokie udziały zadawalniali się mierną dywidendą, a możnaby natychmiat stopę procentową znacznie obniżyć. Dyrekcya zapewnia, że jak tylko otrzyma tańszy kredyt natychmiast zniży stopę procentową, a tymczasem zdaniem mojem wpiérw powinna zniżyć stopę procentową, aby uzyskać opinię stowarzyszenia w uczciwym celu założonego, a wskutek tego otrzymać kredyt nisko oprocentowany, w instytucyach poważnych. Warunek ten jest niezbędny, inaczéj opinia, która większość Towarzystw zaliczkowych żydowskich posądza słusznie o cele prywatne pojedyńczych lichwiarzy, zaliczy do nich i Stowarzyszenie kredytowe w Sokalu. Mamy jednak nadzieję, że nowo obrany dyrektor p. Salamon Abgott, który w tylu sprawach publicznych złożył dowód, że więcéj dba o dobro ogółu niżeli o cele prywatne, zredukuje do połowy tę jaskrawą stopę procentową.

Zaległości w spłacie pożyczek są bardzo małe i w istocie zadziwia ta punktualność, która jest zasługą nietylko Dyrekcyi czuwającéj nad dłużnikiem, lecz i dłużnika, który pamięta o swych zobowiązaniach.

Rachunki stowarzyszeń zaliczkowych za miesiąc Maj 1884.

Tow. zaliczkowe w	Stan bierny									
	Stan udziałów i funduszu rezerwowego (wł. majątek) z końcem miesiąca	Wkładki oszczędności				Pożyczki zaciągnięte				Saldo rachunku Banku krajowego
		Stan na początku miesiąca	Włożono w ciągu miesiąca	Wyjęto w ciągu miesiąca	Stan z końcem miesiąca	Stan na początku miesiąca	Zaciągnięte w ciągu miesiąca	Spłacone w ciągu miesiąca	Stan z końcem miesiąca	
	zł. ct	zł. ct	zł. ct	zł. ct	zł. ct	zł. ct	zł. ct	zł. ct	zł. ct	zł. ct
Bełzie sp. poż.	11165 69	389 53	211 80	614 23	3489 10	. .	. .	. .	1600 .	. .
Białéj St. poż. osz. Wzaj. p	15122 20	48183 79	2854 .	2233 .	48804 79	29819 .	4343 .	4895 .	29267 .	. .
Birczy	15474 16	11283 14	1223 88	1191 72	11305 30	46200 .	10540 .	10692 .	46048	5547 .
Bóbrce	8324 21	10146 52	75 10	2080 62	8141 .	11600 .	3630	2950 .	12280 .	. .
Bochni	29246 52	53020 35	3350 .	3827 .	52543 35	39404 .	10245 05	9543 30	40105 75	. .
Bołszowcach K. z.	3812 74	2552 79	1252 .	110 08	3694 71	4730 .	.	360 .	4370 .	. .
Brodach Cr. Ver.	74110 05	53825 83	19936 95	23783 65	49979 13	24431 27	11637 46	9431 61	26637 08	. .
„ Tow. kr. i zal.	42421 13	22827 20	5959 27	11424 11	17362 36	38595 06	16754 46	20496 26	34853 26	. .
„ Tow. esk. i kr.	32711 98	19633 29	7093 33	5685 .	21041 62	2120 .	900 .	1146	1874 .	. .
Brzeżanach T. kr.	11750 40	2535 .	4 .	300 .	2239 .	1530 .	.	. .	1530 .	. .
Busku T. kr.	49802 81	33598 99	22378 22	13597 31	42379 90	9691 72	932	2710 .	7913 72	. .
„ Vor. Casse	20176 50	18328 38	7158 05	6202 11	19284 32	25693 44	2156 42	3446 97	24402 89	. .
Cieszanowie	27389 64	46410 35	3330 94	1280 63	48460 66	5000 .	. .	.	5000	3120 05
Dąbrowéj	73469 99	. .	. .	. .	. .	186501 21	13114 83	10465 82	189150 22	5297 36
Delatynie B. zal.	10008 38	9700 74	9 .	719 86	8989 88	15979 56	2545 .	1810 .	16714 56	3026 65
Dobromilu	13573 60	14785 91	1191 70	745 99	15231 62	1900 .	.	. .	1900	. .
Drohobyczu	26957 87	75897 48	2729 38	3591 99	75034 87	22415 .	3615 .	3810 .	22220 .	5539 05
Drohobyczu Tow. oszcz. i kr	44691 98	109863 49	9296 95	8887 20	110273 24	18315 .	8850 .	5300 .	21865 .	. .
Glinianach	110843 37	137537 76	14345 79	9284 13	142599 42	33223 37	12881 42	8508 .	37596 79	5220 30
„ Tow. kr.	11164 75	3107 72	201 40	50	3259 12	. .	. .	.	. .	. .
Gorlicach	59652 84	95989 83	2245 02	3253 66	94981 19	62477 03	30822 94	23388 94	69911 03	. .
Grybowie	6088 64	16106 46	1184 .	.	17290 46	13500	.	1000 .	12500 .	. .
Jarosławiu	41961 11	62446 38	2288 65	3217 99	61517 04	29221 91	. .	2654 .	16567 91	. .
Jaryczowie Nowym T. k	20838 09	6585 50	2912 .	2058 .	7439 50	11695	2600 .	1700 .	12595 .	. .
Jeziernie T. kr.	11594 82	1372 19	129 .	434	1067 19	5845 .	150 .	108 .	5887 .	. .
Jordanowie St. p.	5690 74	43781 16	250	421 58	43609 58	. .	. .	. .	. .	. .
Kamionce strum	29736 94	10432 26	2525 .	4520	8437 26	9460	2560 .	3340 .	8680 .	. .
„ Tow. kr.	16236 73	7423 64	815 .	553 16	7685 48	2000 .	. .	250 .	1750 .	. .
Kańczudze K. z.	4236 09	3883 94	. .	400 .	3483 94	7500	800 .	400 .	7900 .	1000 .
Kolbuszowéj	11460	7588 33	3559 .	2790 35	8356 98	21450 .	. .	. .	21450 .	. .
Komarnie	14754 16	52858 52	1205 30	2693 56	51370 26	500 .	. .	. .	500 .	. .
Kozowie T. kr.	9560 70	3607 14	50 .	300	3357 14	1450 .	. .	. .	1450 .	. .
Krakowie	59590 43	98101 82	8283 .	10531 46	95853 36	23771 .	6462	4475 .	25758 .	. .
Krakowcu	8794 81	3136 47	317 26	810 48	2643 25	16400 25	.	. .	16400 25	. .
„ T. spoż.	1216 36	506 80	170 .	78 05	598 75	2381 80	595 06	442 51	2534 35	. .
Kulikowie K. z.	6107 65	4852 73	118 .	586 .	4384 73	17450 .	1000 .	450 .	18000	. .
Limanowéj	48535 21	57622 69	5123 .	2675 82	60069 87	67493	52337 14	49997 45	69832 69	. .
„ T. och. w. z	21514 51	. .	. .	. .	. .	25926 .	8300 21	8154 55	26071 66	. .
Lubaczowie T. k.	20871 83	7034 85	2340 69	608 91	8766 63	. .	. .	. .	. .	. .
Lwowie	197056 86	459153 27	51989 30	38055 19	473087 38	294733 3	65358 .	88335 .	271756 31	. .
„ T. urz. p.	33033 86	23786 95	3021 40	994 96	25813 39	17440 .	1700 .	3300	15840	. .
„ T. wz. kred.	21419 09	59291 58	7300 66	10601 02	55991 22	20904 .	11677 .	7654	24927	. .
„ T. esk. i zal.	33939 35	23830 74	3619 25	4097 13	23352 86	20489 19	9671 94	5593 26	24567 87	. .
„ Pow. tow.	709 74	6450 .	2361 22	.	8811 22	. .	3000 .	. .	3000	. .
Makowie St. poż.	20807 48	77814 66	1985 23	1087 65	78712 24	3000 .	. .	. .	3000 .	. .
Maryampolu K. z	4635 18	3303 36	362 25	231 09	3434 52	3600 .	. .	. .	3600 .	. .
Mielcu	16787 48	54048 18	906 31	1300 99	53653 50	3650 .	. .	. .	3650	1040 05
„ T. o. wł. z.	29587 21	. .	. .	. .	. .	60761 51	11360 .	3130 .	68991 51	. .
Mikołajowie	2275 34	638 19	165 82	192 98	611 03	8300 .	. .	. .	8300 .	. .
Milówce Stow. o.	9972 30	24610 .	1079 72	215 15	25474 57	1500 .	. .	1000 .	500	. .
Mościskach	19376 84	39155 07	1697 28	2369 23	38483 12	10205 27	5717 .	1700 .	14222 27	3015 47

Tow. zaliczkowe w	Saldo odsetek	Reszta pozycyi stanu biernego	Stan czynny						
			Pożyczki udzielone				Koszta założ., ruchomości i adm.	Reszta pozycyi stanu czynnego	Gotówka
			Stan na początku miesiąca	Spłacono w ciągu miesiąca	Udzielono w ciągu miesiąca	Stan z końcem miesiąca			
	z końcem miesiąca						z końcem miesiąca		
	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct	zł. ct	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct
Bełzie sp. poż.	1469 11	72 31	17039 20	2017 56	1528 52	16550 16	850 48	83 20	312 37
Białéj St. poż. osz. Wzaj. p	2546 52	552 84	89404 04	20353 84	21846 06	90896 26	2930 30	2226 26	240 53
Birczy	1965 42	1913 19	76759 .	9270 .	9272 .	76761 .	1140 12	4342 33	9 92
Bóbrce	10 74	322 45	27255 12	1441 19	2534 .	28347 93	614 .	.	116 47
Bochni	3460 98	2422 44	114477 15	26903 96	26827 87	114401 06	1690 11	9978 01	1709 01
Bołszowcach K. z.	220 18	. .	10516 21	2826 67	2835 .	10524 34	195 89	283 29	1075 76
Brodach Cr. Ver.	6413 46	6662 56	157391 81	23131 87	21250 04	155509 98	989 74	6066 22	1236 34
„ Tow. kr. i zal.	4457 62	7174 91	107251 60	40665 44	27290 91	93877 07	2199 26	8759 89	1433 06
„ Tow. esk. i kr.	3082 74	1544 36	56017 22	7060 13	8733 .	57690 09	2391 68	140 34	32 59
Brzeżanach T. kr.	877 39	. .	14080 96	3121 72	3955 .	14914 24	1317 57	.	164 98
Busku T. kr.	1467 99	1861 21	85467 59	4378 68	10728 75	91817 66	2693 18	8437 32	477 47
„ Vor. Casse	1195 56	. .	62576 84	4874 65	1878 45	59580 64	3319 02	1544 99	614 62
Cieszanowie	2157 15	2005 73	77693 30	2425 62	7117 57	82385 25	797 79	2977 04	1973 15
Dąbrowéj	6663 11	6705 99	252182 40	3169 29	8569 36	257582 47	836 80	21111 63	1755 77
Delatynie B. zal.	1931 01	415 99	31780 05	3618 40	5100 .	33261 65	1161 84	3475 54	3187 44
Dobromilu	1688 41	1323 34	31164 29	1368 32	2225 .	32020 97	289 88	1381 06	25 06
Drohobyczu	2597 62	798 94	126103 30	21963 93	24201 33	128340 70	2208 52	2017 89	581 24
Drohobyczu Tow. oszcz. i kr	9489 58	400 .	181984 35	40160 92	39514 14	181337 57	1156 59	484 67	4028 02
Glinianach	16629 58	1534 61	299843 13	39101 79	39876 .	309617 34	2279 79	1922 15	604 79
„ Tow. kr.	970 19	35 26	14321 03	908 97	1235 .	14647 06	744 11	10 .	28 15
Gorlicach	5767 15	4195 17	192035 49	37259 07	42967 84	197744 26	1855 19	33191 26	1716 68
Grybowie	137 46	3 81	34771 15	5593 51	5912 18	35089 82	. .	. .	185 72
Jarosławiu	7361 72	5703 53	124446 37	15741 62	17725 .	126429 75	1162 09	2076 05	3443 43
Jaryczowie Nowym T. k	110 91	1853 48	35425 36	1294 41	3465 04	37595 99	889 48	4197 50	154 01
Jeziernie T. kr.	1574 21	147 77	18251 59	2923 87	2720 .	18047 78	1036 25	955 13	231 89
Jordanowie St. p.	2688 75	57 51	37065 86	2276 .	2847 .	37636 86	628 57	10044 66	3736 49
Kamionce strum	157 01	605 58	49118 93	4972 20	209 43	44356 16	. .	382 58	654 65
„ Tow. kr.	205 74	.	25370 41	862 62	62 11	24569 90	761 48	. .	263 05
Kańczudze K. z.	687 06	580 39	17173 38	304 59	40 .	16908 79	75 31	835 85	67 53
Kolbuszowéj	3777 42	1404 26	41713 .	1760 .	2210 .	42163 .	797 39	3305 78	183 09
Komarnie	4041 91	3374 46	73392 19	5572 81	4796 28	72615 66	503 96	918 19	2 98
Kozowie T. kr.	1529 41	614 38	14976 08	2334 87	3072 80	15714 01	327 69	450 75	19 18
Krakowie	6217 32	2632 83	178019 71	32885 78	35475 33	180609 26	3648 53	4925 54	868 61
Krakowcu	882 39	342 31	27004 50	1745 50	1720 .	27979 .	646 45	1421 95	18 61
„ T. spoż.	. .	4223 14	. .	. .	. .	. .	878 73	7679 01	14 86
Kulikowie K. z.	250 82	602 48	26671 08	2056 .	2660 .	27275 08	886 66	733 44	480 50
Limanowéj	4868 26	803 84	137507 11	6648 51	14022 53	183154 13	152 31	375 04	428 39
„ T. och. w. z	1385 89	8421 84	37507 12	157 42	. .	37349 70	51 94	19992 26	. .
Lubaczowie T. k.	974 94	. 10	27370 95	2581 42	3851 .	28640 53	370 94	223 37	1378 66
Lwowie	15311 63	211 11	918826 78	249308 51	242394 13	911912 40	9219 98	33110 50	3180 41
„ T. urz. p.	2359 28	. .	72622 85	7590 23	8739 29	73771 91	1544 23	1294 09	436 30
„ T. wz. kred.	2714 92	55 27	97788 86	26135 44	24706 98	96360 40	3570 53	3993 39	2725 10
„ T. esk. i zal.	2885 68	3513 07	75563 73	14569 91	20154 03	81147 85	2231 21	4247 54	632 23
„ Pow. tow.	755 70	138 34	6055 .	12 50	5153 .	11195 50	1041 65	. .	1177 85
Makowie St. poż.	7675 07	3654 83	95000 51	8241 02	13807 02	100566 51	1348 97	9638 68	2295 46
Maryampolu K. z	289 63	600 31	11893 .	874 .	710 .	11729	126 25	208 57	495 82
Mielcu	2759 29	410 85	72425 78	2387 .	2590 .	72628 78	408 61	4986 82	276 93
„ T. o. wł. z.	3846 97	2198 22	91515 02	835 08	9490 64	100170 58	1185 24	3151 27	116 82
Mikołajowie	521 08	1 30	11210 82	2605 43	2930 .	11535 39	110 28	. .	63 08
Milówce Stow. o.	276 78	128 28	34523 88	3328 .	4155 .	35350 88	353 17	57 06	590 82
Mościskach	. .	779 41	65431 72	2781 10	6399 65	69050 27	1475 13	2835 76	2515 95

Rachunki stowarzyszeń zaliczkowych za miesiąc Maj 1884.

Stan bierny

Tow. zaliczkowe w	Stan udziałów i funduszu rezerwowego (wł. mająt.) z końcem miesiąca		Wkładki oszczędności: Stan na początku miesiąca		Włożono w ciągu miesiąca		Wyjęto w ciągu miesiąca		Stan z końcem miesiąca		Pożyczki zaciągnięte: Stan na początku miesiąca		Zaciągnięte w ciągu miesiąca		Spłacone w ciągu miesiąca		Stan z końcem miesiąca		Saldo rachunku Banku krajowego	
	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct
Nadwórnéj K. z.	6474	30	5818	62	536		830	.	5524	62	13800		2000	.	200	.	15600	.	.	.
Nowym Sączu K. z.	48297	59	142942	08	10923	45	6678	13	147217	40	21250	.	3600	.	7000	.	17850	.	4014	72
„ Zakł. zast.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	16490	33	4907	21	4501	08	16897	06	.	.
Oświęcimie T. oszcz. i poż.	14005	66	35673	37	1587	.	3814	17	33446	20	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Podgórzu St. poż. i oszcz	26830	12	76831	67	5695	53	3397	74	79129	46	13010	54	3312	04	4065	.	12257	58	.	.
Podhajcach	2043	33	3143	28	90	.	.		3233	28	.	.	.	.	.	.	.	.	2096	51
Pomorzanach	18056	45	11737	99	1110		2406	20	10441	79	12552	.	1810	.	3345	.	11017	.	.	.
„ Tow. w. k.	9638	06	5864	.	320	.	1000	.	5184	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Przemyślu T. z. r	55980	97	133175	08	6909	27	9660	98	130423	37	704 2		30267	.	25420	.	75299	.	.	.
„ Kasa zal.	62773	27	57711	34	1691	.	2208	05	57194	29	23338		2500	.	2238	.	23600	.	.	.
„ St. bank	23675	99	23045	68	5054	.	2403	90	25695	78	10942	01	2637	81	2300	.	10279	82	.	.
Przemyślanach	18866	79	27491	46	1067	27	993	98	27564	75	19844	83	.	.	2350	31	17494	52	3468	79
Radłowie	996	18	190		144		20	.	314	.	2200		500	.	.	.	2700	.	.	.
Radomyślu T. oszcz. i poż.	3322	73	5603	59	764	44	248		6120	03	7100	.	330	.	402	.	7028	.	.	.
Radziechowie	28550	73	87479	66	8695	17	8346	05	87828	78	31950	.	10200	.	10200	.	319 0	.	3021	17
Rozdole	9209	24	5640	58	.		125	.	5515	58	14803	21	10	.	58	56	14754	65	.	.
Rochatynie	18131	97	36239	59	1013	42	2818	28	34434	73	25200	.	8400	.	7700	.	25900	.	.	.
Rudkach	16232	75	43580	69	1507	07	1762	93	43324	83	3172	64	2000	.	.	.	5172	64	3004	82
Sądowéj Wiszni	4735	38	3761	84	5	.	242	.	3524	84	10050		4400	.	3650	.	10800	.	.	.
Sędziszowie T. w. k.	5378	50	7017	44	295	15	118	45	7194	14	10546	98	4957	82	4761	59	10743	21	.	.
Sieniawie	7114	11	17927	99	104	09	320	62	17711	46	14000	.	.		.	.	14000	.	.	.
„ T. kr. m.	9238	81	17565	14	741	.	1142	70	17163	44	3425	.	1000	.	1000	.	3425	.	.	.
Skałacie Pow. T. zal.	2818	30	668	65	41	89	.	.	710	54	4300	.	1000	.	200	.	5100	.	.	.
„ Vorsch. Cr. Ver.	11763	55	3240	.	822	.	1090	.	2972	.	.	.		.	.	.	.	.	.	.
Skolem	1316	78	2185	82	.	.	150	.	2035	82	650	.		.	.	.	650	.	.	.
Śniatyuie	10904	91	22586	30	2817	.	1235	21	24168	09	7000	.	.	.	.	.	7000	.	.	.
Sokalu	18729	53	83395	74	4224	60	3978	65	83641	69	17788	64	.	.	250	.	17538	64	3025	79
Stryju	19658	22	37030	28	1929	20	2895	91	36063	54	1800		6000	.	.	.	7800	.	1023	66
„ T. kr. i osz.	20087	54	69747	71	6579	.	13891	17	62435	54	13150		6350	.	6300	.	13200	.	.	.
Tarnopolu zal. i k.	36897	86	5725	51	7105	.	2552	.	10278	51	7349	75	.	.	1300	.	6049	75	.	.
„ Bank związ	16605	.	13760	71	2354	50	2844	16	13271	05	2625		584	.	325	.	2884	.	.	.
„ Spółka rol.	50038	41	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	614650	.	.	.
Tarnowie	32040	83	72365	85	1680	19	2793	10	71252	94	26494	89	4657	21	8900	.	22252	10	3064	81
Tyśmienicy K. z.	18265	15	28127	90	928	.	356	31	28699	59	5175	.	.	.	325	.	4850	.	.	.
Ustrzykach doln	3638	.	2251	25	361	.	40	.	2572	25	1350	.	.	.	.	.	1350	.	.	.
Wykotach	4269	67	13651	34	328	75	126		13854	09	10200	.	1000	.	1000	.	10200	.	.	.
Zakliczynie	11588	09	12802	19	830		132	18	13500	01	20770	.	.	.	500	.	20270	.	.	.
Założcach T k.	8732	43	3586	84	150	90	2441	55	1296	19	.	.	2400	.	.	.	2400	.	.	.
Zbarażu	16152	16	7605	25	3450	.	200	.	10855	25	33916	53	120	.	1071	93	32964	60	.	
Zborowie	4222	80	9944	20	227	21	452	34	9719	07	9700	.	.	.	.	.	9700	.	.	.
Złoczowie	29891	85	111624	22	8701	.	5107	71	118217	51	1500	.	.	.	.	.	1500	.	2853	53
Żółkwi Tow. kr.	40207	37	32810	.	4828	.	5191	.	32447	.	2901	.	1180	.	2013	.	2068	.	.	

Stan czynny

Tow. zaliczkowe w	Saldo odsetek z końcem miesiąca		Reszta pozycyi stanu biernego z końcem miesiąca		Pożyczki udzielone: Stan na początku miesiąca		Spłacono w ciągu miesiąca		Udzielono w ciągu miesiąca		Stan z końcem miesiąca		Koszta założ. ruchomości i adm. z końcem miesiąca		Reszta pozycyi stanu czynnego z końcem miesiąca		Gotówka z końcem miesiąca	
	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
Nadwórnéj K. z.	2840	45	510	82	25507	22	1512	17	3420	.	27415	05	955	48	1915	44	664	.
Nowym Sączu K. z.	4380	64	1625	81	216015	33	4344	93	6553	66	218224	06	2456	71	570	.	2135	39
„ Zakł. zast.	668	87	.	.	15813	.	4292	.	4809	.	16330	.	635	93	600	.	.	.
Oświęcimie T. oszcz. i poż.	1850	88	3860	28	46546	.	11878	.	11774	.	46442	.	224	61	5300	40	1196	01
Podgórzu St. poż. i oszcz	6255	20	182	39	118012	28	17468	60	20279	.	120822	68	1768	48	36	76	2026	83
Podhajcach	272	20	.	.	4366	43	260	06	2820	.	6926	37	454	86	77	34	186	75
Pomorzanach	1909	49	204	30	41378	24	4163	30	800	.	38014	94	1838	34	1727	12	48	63
„ Tow. w. k.	1558	54	.	.	15295	26	1448	61	981	09	14827	74	1510	35	.	.	42	51
Przemyślu T. z. r	8921	45	5252	74	266546	74	55332	.	55719	.	266933	74	423	.	5281	62	3239	17
„ Kasa zal.	3415	73	3165	31	144168	82	4431	76	5903	.	145640	06	586	86	3267	79	653	89
„ St. bank	2249	48	255	06	55132	.	14210	24	15288	14	56209	90	1122	91	4089	55	733	77
Przemyślanach	2430	89	147	72	68594	92	3404	68	1175	80	66366	04	1700	68	1394	92	511	82
Radłowie	56	33	647	45	3345	.	.	.	690	.	4035	.	101	36	571	62	5	98
Radomyślu T. oszcz. i poż.	892	26	97	24	16135	86	2836	99	3480	.	16778	87	225	20	186	43	269	76
Radziechowie	5394	94	4409	34	155397	17	9259	47	9886	07	156023	77	1081	07	2668	72	1381	40
Rozdole	399	16	868	50	23851	16	427	17	876	.	24299	99	314	48	6022	05	114	61
Rochatynie	2657	77	3850	94	78337	87	6928	11	6365	.	77774	76	1368	18	4993	44	839	03
Rudkach	3896	58	.	.	68803	15	1874	97	2605	.	69533	18	937	19	34	30	1126	95
Sądowéj Wiszni	977	37	193	84	19170	15	1439	82	2910	.	20640	33	199	39	16	32	395	39
Sędziszowie T. w. k.	708	32	829		23339	70	7020	55	7460	80	23779	95	539	33	100	.	433	89
Sieniawie	7379	39	1605	10	39548	17	2857	40	2345	.	39035	77	5416	65	2799	63	558	01
„ T. kr. m.	1304	03	503	71	30941	85	2061	32	1810	.	30690	53	296	44	446		202	02
Skałacie Pow. T. zal.	262	39	263	01	7136	33	264	76	620	.	7491	57	585	17	166	45	911	05
„ Vorsch. Cr. Ver.	1667	41	69	19	15025	85	1978	64	1930	.	14977	21	582	.	649	03	263	91
Skolem	195	82	493	71	4394	31	149	84	60	.	4304	47	152	26	206	63	28	77
Śniatyuie	1446	46	32	45	38953	73	2165	98	4360	.	41148	05	449	31	.	.	1954	55
Sokalu	.	.	9406	35	119349	33	2152	63	1872	.	119068	70	986	88	9637	31	2649	11
Stryju	3267	20	1864	03	57721	87	7704	15	12168	.	62185	23	970	76	3815	89	2704	80
„ T. kr. i osz.	3807	72	510	13	99357	10	25674	38	19844	13	93526	85	800	89	3885	64	1827	55
Tarnopolu zal. i k.	4051	14	802	72	49003	60	7621	73	12483	35	55865	22	1678	80	2066	81	469	15
„ Bank związ	2267	24	70	89	29734	77	9287	42	9981	42	30428	77	2468	22	911	04	1290	15
„ Spółka rol.	.	.	*) 227791	74	.	.	.	.	.	.	774332	90	15033	32	**) 80904	65	22209	28
Tarnowie	1926	84	1213	15	131996	36	21270	35	17725	60	128451	61	1369	83	1474	65	454	58
Tyśmienicy K. z.	1837	22	1088	97	43531	02	1353	50	966	.	43143	52	594	32	9450	49	1552	60
Ustrzykach doln	289	17	51	34	6588	29	522	64	1631	.	7696	65	199	70	.	.	4	41
Wykotach	.	.	6	60	27164	73	274	30	519	05	27409	48	197	49	680	55	42	84
Zakliczynie	979	42	.	.	44015	.	2097	50	2454	.	44371	50	393	28	1198	56	374	18
Założcach T k.	770	58	407	78	11737	49	591	61	990	.	12135	88	654	79	619	10	197	21
Zbarażu	2818	41	12320	73	59529	81	2471	19	4945	.	62003	62	1084	59	11252	95	769	99
Zborowie	976	57	143	42	23648	7.	1708	89	1650	.	23394	82	655	20	485	93	225	91
Złoczowie	8223	58	17501	12	152165	08	6941	12	11304	.	156527	96	3341	77	18157	85	360	01
Żółkwi Tow. kr.	5091	29	786	36	78027	42	7509	19	4556	36	75074	59	2828	31	313	38	2383	74

*) W pozycyi tej mieszczą się kwity wkładowe w kwocie 222.816 zł., prowizya komisowa od eskontów weksli 4387 zł. 75 ct., i reszta zysku z roku 1883. 587 zł. 99 ct.

**) W pozycyi tej mieszczą się: rachunek nieruchomości 20.790 zł. 68 ct., rachunek worków 23.002 zł. 11 ct., rachunek kaucyi i depozytów 10.000 zł., rachunek zakupna zboża 105 zł. 93 ct., rachunek drobnéj sprzedaży 6571 zł. 48 ct., rachunek procentów 20.188 zł. 34 ct., komis powozów 246 zł. 4 ct., razem 80904 zł. 68 ct.

Główne wady statutowe, powtarzane ogólnie w Towarzystwach podobnych, nieznalazły tu pomieszczenia, bądź zostały usunięte. I tak osławione „Kasascheiny“ tutaj nie istnieją a pierwotne postanowienie wyboru Dyrekcyi na cały czas trwania stowarzyszenia, zostało zmienione na okres 6 letni. Zachowano jednak niewłaściwość wynagrodzenia członków Dyrekcyi w stosunku do udzielonych pożyczek w ten sposób, że z pobranego procentu od kwoty 100 zł. otrzymuje Dyrektor 1½%, kasyer 1% i kontrolor 1%, razem dla Dyrekcyi przypada 3½%, co tłumaczy także przyczynę wysokiéj stopy procentowéj — uwzględnić bowiem należy, że oprócz płac Dyrekcyi są jeszcze inne wydatki administracyjne i to znaczne jak lokal, podatki, potrzeby biurowe itp. Sposób ten wynagradzania Dyrekcyi musi być zatém także zmieniony.

To są uwagi, które mi się nasunęły w ciągu tych kilku chwil, jakich Towarzystwu temu poświęciłem i mam nadzieję, że zostaną przez zarząd przyjęte, wskutek czego stowarzyszenie dziś dla desperatów tylko przystępne, będzie mogło oddać w przyszłości prawdziwą usługę swoim współwyznawcom, a mam to przekonanie, że w takim razie i kredyt w instytucyach większych będzie dla nich otwarty, i nikt nie rzuci w oczy tej gorżkiéj prawdy, że towarzystwo założono nie dla potrzeby ludności, lecz dla zysku kilku kapitalistów. Mamy w kraju kilka Towarzystw żydowskich dobrze i uczciwie prowadzonych a pomimo tego wykazujących pokaźne rezultaty, niech więc i większość pójdzie tą drogą, niech tylko kilka uwag i rad tu podanych zastósują i inne Towarzystwa, do których one się nadają a jestem pewny, że opinia, która dziś w znacznéj mierze je potępia, uzna ich działalność pożyteczną i nikt nie będzie je rozróżniać, zwłaszcza jeżeli czynność swą do swoich współwyznawców ograniczać będą.

W. Terenkoczy.

Lustracya

Towarzystwa zaliczkowego w Żółkwi.

Dnia 7. czerwca 1884 odbyłem lustracyą związkowego towarzystwa pod firmą Towarzystwo zaliczkowe w Żółkwi, stowarz. zarej. z nieogr. poręką. Przy lustracyi byli obecni ze strony Dyrekcyi dotyczącego Towarzystwa pp. Dr. Tadeusz Niementowski i Adolf Dadletz. Księga likwidacyjna wykazywała w dniu lustracyi następujący stan majątkowy (bilans surowy):

Stan bierny: Udziały: 1.919 zł. 11 ct., fundusz rezerwowy 26 zł., wkładki oszczędności 5.536 zł. 81 ct., długi towarzystwa 2.000 zł., razem 9.481 zł. 29 ct

Stan czynny: Pożyczki 7.434 zł., 42 ct., koszta administracyi 53 zł. 07 ct., koszta założenia i ruchomości 173 zł., saldo odsetek 427 zł. 7 ct., zaliczki procesowe 20 zł. rachunek strat 748 zł. 12 ct., podatki 44 zł. 78 ct, kasa 581 zł. 46 ct., razem 9.481 zł. 92 ct.

Udziały w sumie 1919 zł. 11 ct. w. a. pochodzą od 171 członków, których liczba od ostatniego zamknięcia rachunkowego (1883) wzrosła o 21. Wpłaty na udziały przez członków są powolne. Najwyższe udziały po 200 zł. posiada dwóch członków.

Fundusz rezerwowy powstaje z wpisowego, które wynosi 1 zł. od udziału najniższego w wysokości 10 zł. deklarowanego, od wyżéj deklarowanego 2 zł.

Wkładki oszczędności w sumie 5.536 zł. 81 ct. pochodzą od 38 stron w granicach od 1 zł. do 1.400 zł. Najwyższych wkładek w kwotach powyżéj 500 zł. było od 3 stron. Między właścicielami książeczek oszczędności znalazłem 28 numerów od instytucyi publicznych, a mianowicie: 25 funduszów gminnych i 3 fundusze rady powiatowéj.

Towarzystwo oprocentowuje wkładki po 5% rocznie, a nadto praktykuje następujące przy wypłacie zastrzeżenia: 50 zł. wypłaca bez wypowiedzenia, po nad 50 zł. za 30 dniowém wypowiedzeniem zaś za 3 miesięcznem wypowiedzeniem płaci 6%.

Sposób obliczania odsetek znalazłem prawidłowy.

Ewidencya wydawanych przez Dyrekcyą książeczek oszczędności prowadzi się w ten sposób, że przy wydaniu książeczki podpisują takową wszyscy trzej członkowie Dyrekcyi.

Długi Towarzystwa w sumie 2.000 zł. pochodziły od: Gal. kasy oszczędności na weksel własny.

Saldo odsetek wynosiło w stanie czynnym 427 zł. 7 ct., czyli w przychodzie 294 zł. 18 ct. w rozchodzie 721 zł. 25 ct. Towarzystwo pobiéra od pożyczek udzielanych członkom 9% a nadto wrazie zwłoki prowizyą po 3%, łącznie 12%.

Według ostatniego bilansu wynosiła prowizya zwłoki (odsetki należne, zaległe) w stanie czynnym 602 zł. 45 ct, czyli 8% kapitału wypożyczonego.

Skutkiem tego podnieść mi wypada, że Dyrekcya winna jak najenergiczniéj przystąpić do ściągania tych zaległości, które powstały z nieczynności, w jaką popadło Towarzystwo od dwóch lat a z któréj obudziło się dopiéro z początkiem roku bieżącego.

Pożyczki w sumie 7.434 zł. 42 ct. składają się z 96 pozycyj.

Pożyczki udziela Towarzystwo w kwotach od 25 zł. do 300 zł. na następujące obligi dłużne: akty notaryalne najczęściéj intabulowane, skrypty dłużne i weksle a na spłaty kwartalne.

Pod względem formalnym znalazłem weksle, skrypty dłużne i akty notaryalne należycie wystawione i sporządzone.

Towarzystwo udziela pożyczek na posiedzeniach Dyrekcyi na podstawie podań pisemnych. Uchwały uwidacznia się na podaniach.

Ingerencya Rady nadzorczéj przy udzielaniu pożyczek jest następująca: do 400 zł. lub do 20 krotnego dochodu katastralnego, co stanowi w tym powiecie 25% wartości ziemi, udziela Dyrekcya we własnym zakresie, wyżéj za uchwałą Rady.

Spłaty pożyczek odbywają się nieregularnie, wskutek czego zaległości są znaczne, bezpieczeństwo ich jest jednak pewne, gdyż dłużnikami są wyłącznie rolnicy i mieszczanie mający własności nieruchome a nadto, każdy dług jest przez dwóch posiadaczy własności gruntowéj poręczony. Zaskarżonych pozycyi jest 3 ze sumą 375 zł.

Syndykiem Towarzystwa jest p. Dr. Karcz, adwokat krajowy w Żółkwi. Stosunek Towarzystwa do syndyka jest taki, że tenże otrzymuje honoraryum przez sąd przyznane.

Koszta administracyi wynoszą: 101 zł. z tego czynsz 48 zł.

Członkowie Dyrekcyi nie pobierają żadnéj płacy, natomiast ma Dyrekcya zamiar przyjąć stałego funkcyonaryusza.

Kasę, która według bilansu surowego i księgi kasowéj wykazywała 581 zł. 46 ct. w. a. zliczyłem szczegółowo i znalazłem w porządku.

Biuro Towarzystwa znajduje się w domu murowanym na piątrze i zajmuje jedną ubikacyę z przedpokojem a otwarte jest we wtorki i piątki od godziny 9 rano do 1 w południe. Protokół podawczy, protokoły rady zawiadowczéj i protokoły z posiedzeń dyrekcyi, są należycie spisywane.

Szczegółowe spostrzeżenia. Towarzystwo poniosło przed dwoma laty szkodę, wskutek czego zaprzestało prawie swéj czynności. Dopiéro od kilku miesięcy, odkąd zestawiono księgi i rachunki, oraz wybrano nową Dyrekcyę, objawił się zwrot na lepsze i jest wszelka pewność, że nadal normalnie rozwijać się będzie, mając w zarządzie ludzi energicznych i rozumiejących cele stowarzyszenia a świadomych kierunku w jakiem je prowadzić należy.

W Żółkwi, dnia 7. czerwca 1884.

W. Terenkoczy,
sekretarz Związku stowarzyszeń.

Lustracya

Towarzystwa zaliczkowego w Bełzie.

Dnia 12. do 14. czerwca 1884 odbyłem lustracyą związkowego towarzystwa pod firmą „Towarzystwo zaliczkowe w Bełzie, stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną poręką". Przy lustracyi byli obecni ze strony Dyrekcyi dotyczącego Towarzystwa pp. ks. Plato Pasławski, Jan Dankiewicz i Eustachy Jachimecki, ze strony Rady zawiadowczéj pp. ks. dr. Fr. Semenetz, zastępca prezesa i większość Rady nadzorczéj, która odbyła posiedzenie. Księga likwidacyjna wykazywała w dniu lustracyi następujący stan majątkowy (bilans surowy):

Stan bierny: Udziały 3.745 zł. 63 ct., fundusz rezerwowy 766 zł. 77 ct., wkładki oszczędności 29.945 zł. 20 ct., długi towarzystwa 4.000 zł., odsetki 1.941 zł. 73 ct., reszta zysku z r. 1883. 218 zł. 22 ct, razem 40.617 zł. 55 ct.

Stan czynny: Pożyczki 39.476 zł. 82 ct., koszta administracyi 502 zł. 75 ct., inwentarz i koszta założenia 209 zł. 69½ ct., koszta sporu 22 zł. 66 ct., kasa 405 zł. 62½ ct., razem 40.617 zł. 55 ct.

Udziały w sumie 3.745 zł. 63 ct. w. a. pochodzą od 631 członków, których liczba od ostatniego zamknięcia rachunkowego (1883) wzrosła o 56. Wpłaty na udziały przez członków są bardzo szczupłe. Udziałów wyżéj 100 zł. posiada członków, 6 a dywidendę płaciło Towarzystwo w ostatnich trzech latach po 7%, 8% i 8%. Nasunęła mi się uwaga, że udziały są tak niskie, iż nawet pięciokrotna ich wysokość, do jakiéj sięga poręka członków, nie pokryje zobowiązań Towarzystwa względem osób trzecich, wskutek czego należy żądać od członków uzupełnienia udziałów, przynajmniéj do minimalnéj wysokości 10 zł. Dotychczas przy zaliczaniu pożyczki ściągano tylko jedną ratę udziałową, odtąd uchwaliła Rada pobiérać 3% od zaliczonego kapitału.

Fundusz rezerwowy powstaje z wpisowego po 1 zł. i z czystego zysku corocznie wydzielanego a wynosi obecnie 2·05% udziałów — ulokowany jest w obrocie.

Wkładki oszczędności w sumie 29.945 zł. 20 ct. pochodzą od 108 stron w granicach od 1 zł. do 1.000 zł. Najwyższych wkładek w kwotach powyżéj 500 zł. było od 18 stron. Między właścicielami książeczek oszczędności znalazłem 15 numerów od instytucyi publicznych, a mianowicie fundusze cerkiewne, organistów, gminne, ubogich, kościelne, klasztorne i komitetu lasowego.

Towarzystwo oprocentowuje wkładki oszczędności po 6% rocznie a nadto praktykuje następujące przy wypłacie zastrzeżenia: do 50 zł. żąda wypowiedzenia 3 dni, do 100 zł. 5 dni, do 300 zł. 8 dni, do 500 zł. 14 dni, a do 1.000 zł. 90 dni. Odtąd jednak, wskutek uchwały Rady, będą wypłacane wkładki ponad 1.000 zł. tylko za 6 miesięcznem wypowiedzeniem. Sposób obliczenia odsetek znalazłem zupełnie prawidłowy.

Ewidencya wydawanych przez Dyrekcyą książeczek oszczędności prowadzi się w sposób następujący: książeczka podpisywaną bywa przy wydaniu przez wszystkich trzech członków Dyrekcyi i otrzymuje osobne konto w księdze oszczędności.

Wycofane książeczki oszczędności unieważnia się i przechowuje w kasie.

Długi Towarzystwa w sumie 4.000 zł. pochodziły od: Gal. kasy oszczędności na weksel 5% 3.500 zł., Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie na weksel 5% 500 zł.

Towarzystwo wywiązuje się ze swoich zobowiązań punktualnie. Pożyczki zaciągnięte są na weksle własne a reeskontu Towarzystwo nieprowadzi.

Saldo odsetek wynosiło 1.941 zł. 73 ct., czyli w przychodzie 2.310 zł. 59 ct. w rozchodzie 368 zł. 86 ct. Towarzystwo pobiéra od pożyczek, udzielanych członkom 9% a nadto w razie zwłoki prowizyą po 3%, łącznie 12%.

Odsetki obliczają się stronom od pozycyi terminowych i ratalnych dokładnie według dni. Prowizya zwłoki oblicza się od dnia zapadłości raty. Według ostatniego bilansu wynosiła prowizya zwłoki (odsetki należne, zaległe) w stanie czynnym 98 zł. 17 ct., czyli 0·27% kapitału wypożyczonego.

Pożyczki w sumie 39.476 zł. 82 ct. składają się z 601 pozycyi.

Pożyczki udziela Towarzystwo w kwotach od 25 zł. do 250 zł. na następujące obligi dłużne: akty notaryalne i weksle a na spłaty miesięczne, kwartalne, półroczne i roczne

Pod względem formalnym znalazłem weksle dobrze wystawione, a akty notaryalne tak ułożone, że w nich wszystkie warunki dokładnie i wyraźnie są podane.

Sposób przechowywania i kontrola nad tymi walorami jest następująca: znajdują się w kasie ogniotrwałéj.

Towarzystwo udziela pożyczek na posiedzeniach Dyrekcyi, na podstawie podań pisemnych. Uchwały uwidacznia się na podaniach.

Ingerencya Rady Nadzorczéj przy udzielaniu pożyczek jest następująca: do 200 zł. udziela pożyczki Dyrekcya sama, po nad tę kwotę za uchwałą Rady nadzorczéj. Zauważyłem, że pożyczki są przeważnie udzielane rolnikom w kwotach niskich i za odpowiednią poręką, jak niemniéj baczy Dyrekcya na moralność dłużnika a w tym celu zasięga zdania cenzorów.

Spłaty pożyczek odbywają się zupełnie prawidłowo.

W ostatnim bilansie nie były zaległości wykazane, wynoszą one jednak bardzo małą kwotę. Zaskarżonych pozycyi jest 21 ze sumą 450 zł., z czego wszystkie są pewne, tak że żadnéj straty Towarzystwo nie spodziewa się ponieść.

Towarzystwo załatwia sprawy procesowe przez Dyrekcyę.

W ogóle co do pożyczek według szczegółowych informacyi, które zasięgnąłem, zaznaczyć muszę, że są ostrożnie udzielane, przeto dają zupełne bezpieczeństwo zwrotu.

Koszta administracyi wynoszą 1.190 zł. 58 ct. Czynsz 100 zł. rocznie; płace 3 dyrektorów 900 zł. rocznie; służby 15 zł. rocznie; podatki 42 zł. 41 ct.; reszta wydatków w sumie 144 zł. 17 ct. wynoszą druki, opał, światło, inseraty, prenumerata czasopism i t. p.

Co do wydatków administracyjnych nasuwa się uwaga, że jakkolwiek wynagrodzenie członków Dyrekcyi za ich pracę jest skromne, wynoszą jednak ogólne koszta 3% od kapitału obrotowego, co przekracza zwykłą normę. Stosunek ten mógłby się zmienić, gdyby działalność Towarzystwa została rozszerzoną a co z całem bezpieczeństwem kapitału inwestowanego uczynić by można i do czego okolica tamtejsza i samo miasto Bełz zupełnie się nadają.

Kasę, która według bilansu surowego i księgi kasowej wykazywała 405 zł. 62½ ct. w. a. zliczyłem szczegółowo i znalazłem w porządku.

Biuro Towarzystwa znajduje się w domu p. Dankiewicza, pocmistrza i członka dyrekcyi a zajmuje jedną ubikacyę, nieco za szczupłą, co wpływa na nie zupełnie należyte uporządkowanie kancelaryi.

Protokół podawczy w porządku, protokoły Rady zawiadowczéj, która za mało odbywa posiedzeń w roku spisane dokładnie, protokoły z posiedzeń dyrekcyi nie istnieją.

Szczegółowe spostrzeżenie: Towarzystwo używa bardzo dobréj opinii mając w zarządzie osoby godne zaufania, które z prawdziwém zamiłowaniem oddają się sprawom Towarzystwa a gdyby jeszcze Towarzystwo wyszło z ciasnego zakresu na szersze pole działania, odpowiedziałoby w zupełności swojemu zadaniu.

W Bełzie, dnia 14. czerwca 1884.

W. Terenkoczy,
sekretarz Związku stowarzyszeń.

Ogłoszenie.

Członków Stowarzyszenia oszczędności i pożyczek w Radomyślu zapraszam na nadzwyczajne Walne zebranie dnia 6. lipca 1884. o godzinie 4téj popołudniu.

Porządek dzienny:

1. Wybór Dyrekcyi.
2. Wybór Rady nadzorczej.
3. Wnioski członków.

Kazimierz Sczaniecki, prezes Rady nadzorczéj.

Wydawca i odpowiedzialny redaktor: *Władysław Terenkoczy.*

Z I. Związkowéj Drukarni we Lwowie, Hotel Żorża.